

OPMERKINGEN CONCEPT NIEUWE NATUURWET 2011-11-07

Vraag 1. Dragen de voorgestelde wijzigingen tov. de huidige natuurwetgeving bij aan de balans tussen ecologie en economie?

Neen. Een natuurwet hoort als uitgangspunt bescherming van natuur te hebben en juist niet het economisch belang voorop te stellen zoals in dit wetsvoorstel het geval is. Voor zeer speciale gevallen kan een uitzondering gemaakt worden, het 'nee tenzij-principe'.

De balans tussen ecologie en economie is al ernstig verstoord ten nadele van de natuur. Wereldwijd sterven soorten uit en verdwijnen natuurgebieden, doordat mensen economische belangen voor laten gaan. De kwaliteit van de natuur is de afgelopen eeuwen aanzienlijk verslechterd in Nederland en elders. Ook veel soorten in Nederland (vogels, dagvlinders, reptielen) staan onder druk door de toenemende bebouwing en infrastructuur, verandering en schaalvergroting in landbouwmethodes. Met die situatie voor ogen is het juist belangrijk pal voor de natuurwaarden te staan, dus soorten en gebieden juist beter te beschermen en niet minder. De natuur /ecologie is de voorwaarde voor al het leven, zonder die voorwaarde is het leven niet meer leefbaar.

Wetten en verdragen zijn bedoeld om het kwetsbare een bepaalde mate van bescherming te bieden. Dit voorstel voor een nieuwe Natuurwet lijkt het kwetsbare vooral als 'lastig' te bestempelen.

Het voorliggende wetsvoorstel kleedt de huidige, nationale natuurbescherming uit tot het hoogst noodzakelijke wat vereist is vanuit Europese wetgeving. Veel inspanningen en financiële investeringen worden hierdoor teniet gedaan. Bescherming reduceren tot alleen Natura 2000-gebieden is veel te beperkt. Leefgebieden van veel kwetsbare planten en dieren worden in deze nieuwe wet niet langer beschermd. De regeling voor beschermde natuurmonumenten zou komen te vervallen (66 gebieden!), ook hierdoor komt de bescherming van veel soorten in gevaar.

De natuur is er voor iedereen, dus is het heel belangrijk soorten en gebieden te beschermen dichtbij mensen, dus steden en dorpen, en niet alleen ver weg in natuurreservaten waar niet iedereen naar toe kan reizen. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat natuurbeleving belangrijk is voor zowel de fysieke als psychische gezondheid van volwassenen en kinderen.

Ook is het werken aan de verbindingen tussen de natuurreservaten van groot belang voor (niet mobiele) soorten om zich uit te breiden danwel te overleven op langere termijn. Uiteraard kost het beheren van de natuur geld. Hiervoor moet voldoende gereserveerd worden.

Vraag 2. Is het voorliggende wetsvoorstel voor de praktijk duidelijk en uitvoerbaar?

Neen. De wet is veelal vaag geformuleerd en laat veel over aan de provincies. Er staan veel bepalingen in die voor meerdere uitleg vatbaar zijn. Dat verstoring van vogels alleen nog verboden is als het 'van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort' is voor veel interpretatieverschillen vatbaar (wat is 'wezenlijk'). En de bepaling dat 'niet-opzettelijke handelingen niet langer strafbaar zijn' is een vage formulering. Dit soort formuleringen dragen niet bij aan verbetering van duidelijkheid en uitvoerbaarheid. Daarnaast is de handhaving niet goed geregeld.

Vraag 3. Heeft u verder nog opmerkingen over de inhoud van het wetsvoorstel en de toelichting?

Het lijkt erop dat de minister alleen nog soorten wil beschermen die op internationaal niveau bedreigd worden. Als alle landen hiertoe over zouden gaan is het snel gedaan met vooral de kritische flora- en faunasoorten. Een minder kortzichtige, maar juist bredere blik, voorbij de eigen grenzen en met een natuurbeschermingsvisie op de lange termijn, mist in dit wetsvoorstel. “Aanvullend nationaal natuurbeschermingsrecht blijft noodzakelijk om natuurwaarden goed te beschermen” (citaat hoogleraren Bastmeijer en Backes).

Uitbreiding van de jacht ook in natuurgebieden en van het aantal bejaagbare soorten is een slechte zaak. Hierbij wordt vergeten dat jacht veel onrust veroorzaakt op alle andere (ook beschermde) aanwezige soorten.

De huidige natuurbescherming is tot stand gekomen dankzij samenwerking met particulieren, boeren, overheden en beschermingsorganisaties. Het resultaat van deze honderd jaar durende samenwerking wordt terzijde geschoven.

De natuur is een zorg voor ons allemaal. Er is een totaalvisie nodig om de natuur adequaat te beschermen en te ontwikkelen. Dat kan niet overgelaten worden aan 12 verschillende provincies met het risico van 12 verschillende benaderingen. De natuurbescherming moet op landelijk niveau aangepakt worden.

Marian Peterse, Utrecht
marianpeterse@gmail.com